

ВПЛИВ ЯКОСТІ КОРМУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПІДСИСНИХ СВИНОМАТОК

*Андрійчук В. Ф., кандидат с.-г. наук, доцент
Ткачук В. І., кандидат с.-г. наук, ст. викладач*

Постановка проблеми. В годівлі сільськогосподарських тварин і птиці мінеральні речовини мають важливе значення. Відсутність, нестача або надлишок їх в

кормовому раціоні призводить до порушення обміну речовин, внаслідок чого знижується продуктивність тварин та виникають різні захворювання.

Мінеральним речовинам відводиться важливе місце у збільшенні продуктивності свиней та організації їх повноцінної годівлі – вони вкрай необхідні тваринам. Їх вміст у кормах є важливим показником поживної цінності раціону. На продуктивність тварин, якість продукції має вплив надлишок або нестача мінеральних елементів, їх неправильне співвідношення в кормах.

Зернові корми на території України досить часто уражуються грибами, що призводить до накопичення в таких кормах продуктів їх життєдіяльності – токсинів, які негативно впливають на здоров'я, значною мірою знижують стійкість організму проти захворювань, зумовлюють генетичні порушення, погіршення фізіологічного стану і продуктивності тварин.

Аналіз останніх досліджень. Біологічна дія токсинів на живий організм обумовлена порушенням синтезу білка та нуклеїнових кислот, що призводить до зниження росту, розвитку, продуктивності та резистентності організму. Структура молекули токсинів стійка до дії фізичних та хімічних факторів і не руйнується при консервації і інших операціях, які використовуються у кормовиробництві. Один із шляхів зменшення негативного впливу мікотоксинів на тварин є використання в їх раціонах різних сорбентів: сапонітів, цеолітів, глауконітів, базальтових туфів та ін.

Мета, об'єкт та методика дослідження. Метою роботи було оцінити ефективність використання природного мінералу – анальциму та мікосорбу в раціонах свиней, основою яких є забруднені токсинами (Афлатоксин В1, Т-2 токсин, Зеараленон, Дезоксиніваленон) зернові корми. Нами були проведені дослідження з визначення вмісту мікотоксинів в кормах, продуктивних якостей свиноматок у період поросності та лактації, перетравності поживних речовин, балансу азоту та мінеральних речовин.

Досліди були проведені в умовах СТОВ "УАГ" с. Старосілля Андрушівського району Житомирської області. На початку досліджень ми відібрали для аналізу на вміст мікотоксинів зразки кормів, які використовувались для годівлі свиноматок. Аналіз оцінки якості кормів проводили в Житомирській державній лабораторії ветеринарної медицини. Результати досліджень показали наявність мікотоксинів у кормах, що перевищують ГДК за нормативними документами.

Для проведення досліду було відібрано 32 свиноматки великої білої породи. Все поголів'я було розділене за принципом пар аналогів на чотири групи – контрольну і три дослідні, по 8 голів у кожній. Маток-аналогів парували одним кнуром, різниця в часі очікуваного від них опоросу не перевищувала 10 днів, а в групі 25 днів. Утримували їх у період поросності групами, а в підсисний період – в індивідуальних станках.

Годівля тварин усіх груп в основний період досліду нормувалась згідно встановлених деталізованих кормових норм, з врахуванням віку, живої маси. В раціони свиноматок включались найбільш типові для Житомирщини корми. У складі основного раціону (ОР) піддослідних свиней були наступні корми: дерть ячмінна, кукурудзяна, пшенична, макуха соняшникова, сінне борошно конюшини червоної першого укусу.

До початку та під час досліду було проведено оцінку забруднення кормів мікотоксинами, а також зважування тварин, відбір проб крові для біохімічних досліджень.

Годівлю дослідних свиноматок усіх груп у зрівняльний період (10 днів), проводили за однаковим раціоном (ОР) комбікормом власного виробництва. Згідно зі схемою досліду годівлю свиноматок контрольної групи в основний період здійснювали за основним раціоном зрівняльного періоду, а тваринам 2-ї, 3-ї, 4-ї дослідних груп в основний період до комбікорму додавали відповідно: мікосорб 1,5 кг, мікосорб 1,5 кг + анальним 30 кг та анальцим 30 кг. Мінеральну добавку та мікосорб згодовували в сухому вигляді в складі комбікорму два рази на добу.

Годівля піддослідних тварин була груповою з щоденним обліком з'їдених кормів. Доступ тварин усіх груп до питної води був вільний.

Результати дослідження. Включення до раціону мікосорбу та анальциму значно покращило показники продуктивності підсисних свиноматок особливо 3-ї дослідної групи в порівнянні з тваринами 1-ї контрольної та 2-ї і 4-ї дослідних груп.

Результати науково-господарського дослідження свідчать про те, що включення в раціон тварин адсорбентів вплинуло на показники живої маси та продуктивності свиноматок у дослідних групах.

Найвищі втрати живої маси за підсисний період спостерігаються у свиноматок контрольної групи порівняно з свиноматками дослідних груп. Так, жива маса свиноматок контрольної групи на 45-й день підсисного періоду становила 226 кг, втрати живої маси 37 кг. У свиноматок 2-ї дослідної групи жива маса на 45-й день підсисного періоду становила 238 кг, що на 12 кг (5 %) більше порівняно з свиноматками контрольної групи, втрати живої маси 31 кг на 16,2 % менше порівняно з контрольною групою ($P < 0,01$). У свиноматок 3-ї дослідної групи жива маса на 45-й день підсисного періоду становила 240 кг, що на 14 кг (6,2 %) більше порівняно з свиноматками контрольної групи при, втрати живої маси 30 кг на 18,9 % менше порівняно з контрольною групою ($P < 0,01$). У свиноматок 4-ї дослідної групи жива маса на 45-й день підсисного становила 239 кг, що на 13 кг (5,4 %) більше порівняно з свиноматками контрольної групи, втрати живої маси 29 кг на 21,6 % менше порівняно з контрольною групою ($P < 0,01$).

Додавання анальциму та мікосорбу до раціону свиноматок дослідних груп значно покращило їх продуктивні якості, з достатньо високою вірогідністю. Так, маса гнізда та кількість поросят при народженні вищі у свиноматок 3-ї дослідної групи, порівняно з контрольною групою на 2,37 кг ($P < 0,05$) та 1,38 голів ($P < 0,05$). У свиноматок 2-ї дослідної групи маса гнізда та кількість поросят при народженні порівняно з контрольною вищі відповідно на 1,82 кг ($P < 0,05$) та 1,13 голови, у свиноматок 4-ї дослідної групи відповідно на 1,54 кг ($P < 0,05$) та 1 голову. Найвищі показники молочності мали свиноматки 3-ї дослідної групи (48,4 кг), вони перевищували за цим показником свиноматок контрольної групи на 4,65 кг ($P < 0,01$). Молочність свиноматок 2-ї та 4-ї дослідних груп також перевищувала даний показник свиноматок контрольної групи на 2,25 кг та на 3,75 кг ($P < 0,05$) відповідно.

Маса гнізда при відлученні у свиноматок 2-ї дослідної групи порівняно з контрольною більша на 3,95 кг (4,1%) ($P < 0,05$), у свиноматок 3-ї дослідної групи порівняно з контрольною більша на 12,75 кг (14,9%) ($P < 0,001$), у свиноматок 4-ї дослідної групи відповідно на 4 кг (5,6 %) ($P < 0,05$).

Більш високий процент збереженості поросят був у тварин дослідних порівняно з тваринами контрольної групи: у тварин 2-ї дослідної групи більше на – 1,55%, у тварин 3-ї дослідної групи більше на – 4,31% ($P < 0,05$), у тварин 4-ї дослідної групи – 3,91%.

Висновки. У результаті проведених досліджень встановлено, що згодовування комбікормів з включенням природного мінералу анальциму та мікосорбу (відповідно 30 кг/т та 1,5 кг/т) підсисним свиноматкам забезпечило позитивні процеси обміну речовин, високу збереженість поросят на рівні 86,1 – 88,9 % проти 84,6 % в контрольній групі.

Використання анальциму та мікосорбу вплинуло на збільшення кількості поросят при народженні на 11,4–15,8 %, маси гнізда при відлученні на 4,6–14,9 % ($P < 0,05$), знизило втрати живої маси свиноматок за підсисний період на 16,2–21,6% ($P < 0,01$).